

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060308

DOM
2024-04-08
Stockholm

Mål nr
M 5628-23

Sid 1 (14)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-04-05 i mål nr M 6500-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag, 556214-7800
Box 94
241 22 Eslöv

Ombud: B.H.

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

SAKEN

Föreläggande om komplettering av miljörapport med anledning av BAT-slutsatser avseende verksamheten vid Rönneholms avfallsanläggning i Eslövs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2004305

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag (Merab) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva länsstyrelsens föreläggande.

Länsstyrelsen har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Merab har i allt väsentligt anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen, med i huvudsak följande tillägg.

Omfattningen av industriutsläppsverksamheter på anläggningen

Rättskraften av tillståndet för förevarande anläggning och där bedrivna verksamheter omfattar även de avslutade deponierna, eftersom tillståndet reglerar även dessa verksamhetsdelars miljökonsekvenser och skyddsåtgärder, såsom t.ex. lakvattenhantering och gashantering. Tillståndet till verksamheten vid Rönneholms avfallsanläggning omfattar ostridigt deponierna. Det gäller såväl de deponier vid vilka deponering inte längre sker som den deponi där deponering alltjämt fortgår. Miljöeffekterna och förutsättningarna för de avslutade deponierna och den aktiva deponin regleras också ostridigt av gällande miljötillstånd. Att det är fråga om verksamhet på samma plats och som är tekniskt knuten till den pågående deponin är också ostridigt. Följaktligen utgör även de avslutade deponierna industriutsläppsverksamheter, i enlighet med industriutsläppsdirektivets bestämmelser om tillämpningsområdet. Merab har därför inräknat miljöpåverkan även från de avslutade deponierna, eftersom de är en del av industriutsläppsverksamheterna. Merab konstaterar att definitionen av ”utsläpp” i industriutsläppsdirektivet är direkt knuten till ”anläggning” (se artikel 3.4).

Miljöpåverkan

Miljöpåverkan är störst och mest långvarig från deponiverksamheten. Utsläppen och därmed miljöpåverkan från verksamheten vid avfallsanläggningen sker främst genom utsläpp till vatten och till luft. Utsläpp sker till vatten dels genom utsläpp till intilliggande ytvattenrecipient i form av avledning av renat lakvatten/processvatten, dels till grundvattnet, via läckage från äldre deponier som saknar bottentätning. Utsläpp till luft sker i form av metangas och koldioxid genom emissioner av metangas, s.k. deponigas, från deponierna. Emissioner sker även av koldioxid från komposteringsverksamheten samt från de fordon och maskiner som används på anläggningen.

Utsläpp, och därmed miljöpåverkan, sker alltså både från deponiverksamheten och återvinningsverksamheten. En avgörande skillnad är dock att när återvinningsverksamheten upphör så kommer även dess miljöpåverkan att upphöra. Det dagvatten som därefter uppkommer på anläggningen kommer inte längre att vara förorenat, eftersom det inte hanteras något avfall på anläggningen. När komposteringsverksamheten upphör och maskiner inte längre används på platsen upphör utsläppen till luft. När det gäller deponeringsverksamheten kommer dock miljöpåverkan att fortgå under många decennier även om verksamheten avslutas. Lakvatten kommer att bildas under många år framöver, vilket kommer att generera utsläpp till ytvatten. Den äldre deponin är inte bottentätad och det kommer därför fortsatt under lång tid ske ett visst läckage till omkringliggande grundvatten även när deponin sluttäckts. Även utsläpp till luft från deponeringsverksamheten kommer att fortgå fram till dess att allt organiskt material brutits ned i deponin, vilket kommer att ta mycket lång tid.

Vid jämförelse av de utsläpp som sker idag från deponeringsverksamheten respektive återvinningsverksamheten kan man notera att de mätbara utsläppen för huvuddelen av de uppmätta föroreningshalterna är märkbart högre för deponeringsverksamheten än för återvinningsverksamheten. Utöver de mätbara föroreningshalterna tillkommer de diffusa utsläppen till t.ex. grundvatten från deponin, vilka är svårare att mäta och kvantifiera. Den absoluta huvuddelen av de diffusa utsläppen till grundvatten härrör från de äldre deponierna. Merab har inräknat miljöpåverkan även från de avslutade deponierna, eftersom de är en del av industriutsläppsverksamheterna.

Beräkning av genererade föroreningsmängder (kg) per år från återvinningsverksamhet samt deponiverksamhet

	BOD	P	N	As	Pb	Cd	Cu	Cr	Ni	Zn
Deponi	330	22	1350	0,05	0,05	0,005	0,19	0,06	0,25	0,95
Återvinning	240	84	480	0,1	0,034	0,002	0,078	0,046	0,2	0,5

Att kvantifiera utsläppen till luft är svårare. Ett uttagssystem för att behandla deponigasen genom förbränning i motor och fackling finns på anläggningen. Förbränning av uppkommen metangas medför att själva utsläppet sker i form av koldioxid. Trots detta insamlingssystem för deponigas har det visat sig att det sker en hel del ytemissioner av metangas från deponin. Metan är en betydligt kraftigare växthusgas än koldioxid och har därmed en stor miljöpåverkan. Miljöpåverkan i form av nu nämnda utsläpp till luft sker inte från återvinningsverksamheten, eftersom det inte sker några metanutsläpp från denna. De utsläpp som sker från återvinningsverksamheten är främst koldioxidutsläpp från fordon.

Länsstyrelsen har vidhållit vad myndigheten anfört i mark- och miljödomstolen, med i huvudsak följande tillägg.

Omfattningen av industriutsläppsverksamheter på anläggningen

De deponidelar som var avslutade vid tiden för Merabs tillståndsansökan för verksamheten är inte industriutsläppsverksamheter och ska inte ligga till grund för bedömning av vad som är huvudsaklig industriutsläppsverksamhet. Vid en bedömning av vad som är huvudsaklig industriutsläppsverksamhet ska endast industriutsläppsverksamheter jämföras med varandra. På Rönneholms avfallsanläggning finns flera deponier; en äldre deponi, en biocell och en aktiv deponi. I tillståndet för anläggningen framgår att tillstånd söktes för deponering inom en deponidel som togs i drift år 2001; den aktiva deponin. De äldre etapperna beskrivs som avslutade. Länsstyrelsen anser att det av tillståndet framgår att den ansökta och tillståndsgivna deponeringsverksamheten endast omfattar deponering i den nu aktiva deponidelen. De äldre deponidelarna, som i tillståndet beskrivs som avslutade, omfattas av tillståndet när det gäller deras miljökonsekvenser och skyddsåtgärder, såsom lakvattenhantering och gashantering, men deponering vid dessa omfattas inte av tillståndet. Länsstyrelsen bedömer därför att de

deponidelar som i ansökan och tillståndet beskrivs som avslutade inte omfattas av tillståndsplikt för deponering och därför inte av någon provningskod i 29 kap. miljöprovningförordningen. Industriutsläppsverksamheter definieras som ”en verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprovningförordningen med en verksamhetskod som slutar med -i” (1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen). De nyss nämnda deponidelarna är därför inte industriutsläppsverksamheter.

Miljöpåverkan

Länsstyrelsen bedömer det inte som troligt att miljöeffekterna från den aktiva deponin är större än miljöeffekterna från återvinningsverksamheterna som omfattas av 90.406-i. Snarare talar det mesta för att återvinningsverksamheten står för de största miljöeffekterna. I vart fall har Merab inte visat att den aktiva deponin står för en mer betydande miljöpåverkan än de återvinningsverksamheter som är industriutsläppsverksamheter.

För att endast jämföra miljöeffekterna mellan industriutsläppsverksamheter ska inte utsläppen från de deponidelar som i tillståndet beskrivs som avslutade beaktas. På samma sätt ska endast de återvinningsverksamheter som är industriutsläppsverksamheter beaktas. Vilka dessa är framgår av det överklagade tillsynsbeslutet.

Det framgår att de utsläppta mängderna för alla parametrar förutom fosfor och arsenik är större från deponierna än från återvinningsverksamheterna. Länsstyrelsen tolkar det så att även verksamheter som inte är industriutsläppsverksamheter har räknats in i jämförelsen. Av dessa kan den gamla deponin misstänkas stå för den största föroreningsbelastningen. En sådan jämförelse är inte relevant för att bedöma vilken verksamhet som är huvudsaklig industriutsläppsverksamhet. Merab har vidare endast presenterat ett urval av parametrar. Det kan finnas fler ämnen med betydelse för miljöpåverkan. Dessutom är fosfor ett av de största bekymren i Rönne å där vattnet så småningom hamnar. Fosfor är en av de parametrar som i högre grad kommer från återvinningsverksamheten enligt de uppgifter som Merab har presenterat. Det framgår inte heller hur Merab har beräknat de angivna mängderna eller vilket år eller viken tidsperiod de gäller för. Det är därför svårt för länsstyrelsen att ta ställning till om mängderna är rimliga.

Vatten från återvinningsverksamheterna behandlas i mark-växtsystem, t.ex. den s.k. ”Heden”. Av den prøvotidsredovisning som Merab har lämnat in till länsstyrelsen framgår att det sker diffust läckage från Heden, sannolikt till grundvattnet. Den aktiva deponin har botten tätning och insamling av lakvatten och därför bör det diffusa utsläppet till grundvatten från den vara mycket litet. Diffust utsläpp av lakvatten till grundvatten sker i huvudsak från de äldre deponierna. Dessa utsläpp är därmed inte relevanta vid bedömningen av vad som är huvudsaklig industriutsläppsverksamhet.

Det stämmer att deponiernas påverkan är mer långsiktig än återvinningsverksamheterna. Länsstyrelsen anser dock att det är anläggningens aktuella miljöpåverkan som ska ligga till grund för bedömningen och inte den framtida. En stor del av de långsiktiga miljöeffekterna som Merab hänvisar till kommer dessutom från de avslutade deponidelarna och är inte relevanta i sammanhanget. Metan släpps i huvudsak ut från de äldre deponidelarna. Idag är deponeringen av nedbrytbart avfall som ger upphov till metan mycket begränsad och metanutsläppen från den aktiva deponin bör inte vara betydande. Större delen av metanutsläppen sker därför från deponier som inte är industriutsläppsverksamheter.

Länsstyrelsen vill även påpeka att då de hanterade mängderna är mycket större inom återvinningsverksamheten så är miljöpåverkan i form av bland annat buller och koldioxidutsläpp från maskiner och transporter större från återvinningsverksamheterna. Kompostering ger också upphov till koldioxidutsläpp från själva materialet när det bryts ned.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utgångspunkter

Av industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF, framgår att med *industriutsläppsverksamhet* avses en verksamhet som är tillståndspliktig eller omfattas av ett tillstånd enligt miljöprövningsförordningen (2013:251), MPF, med en verksamhetskod som

slutar med -i, med *huvudverksamhet* avses den huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning, och med *sidoverksamhet* avses en industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning men som inte är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten på anläggningen. (Se 1 kap. 2 § IUF.) Industriutsläppsverksamheter ska följa eller ta hänsyn till de BAT-slutsatser som gäller för anläggningens huvudverksamhet senast den dag som inträffar fyra år efter slutsatsernas offentliggörande (se 1 kap. 8 och 10 § IUF).

En miljörapport för industriutsläppsverksamheter ska bland annat innehålla uppgift om vilka BAT-referensdokument verksamheten omfattas av. För verksamhetsåret efter det att BAT-slutsatser för huvudverksamheten har offentliggjorts ska, för varje slutsats som är tillämplig på verksamheten, redovisas en bedömning av hur verksamheten uppfyller den. Om verksamheten inte bedöms uppfylla en sådan slutsats ska det bland annat redovisas vilka åtgärder som planeras för att uppfylla den. I de två därpå följande miljörapporterna ska redovisas hur arbetet med att uppfylla kraven har fortskridit. Från och med det fjärde verksamhetsåret efter offentliggörandet ska redovisas hur slutsatserna uppfylls. (Se 5 b § Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport [NFS 2016:8].)

I nu aktuellt fall har bolaget i sin miljörapport för år 2021 angett att bolagets huvudverksamhet är deponering med verksamhetskod 90.300-i, för vilken verksamhet BAT-slutsatser saknas. Enligt det överklagade föreläggandet ska bolaget utgå från att anläggningens huvudverksamhet är ”Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande” med verksamhetskod 90.406-i, samt komplettera miljörapporten med viss redovisning för att visa hur bolaget avser att följa BAT-slutsatser för avfallsbehandling (WT BATC).

Frågan i målet är om länsstyrelsen haft fog för att förelägga bolaget att komplettera miljörapporten i fråga med begärd redovisning avseende BAT-slutsatserna WT BATC. Avgörande för denna bedömning är vilken industriutsläppsverksamhet som utgör den aktuella anläggningens huvudverksamhet.

Innebörden av begreppet huvudverksamhet

Industriutsläppsdirektivets (2010/75/EU) bestämmelser om BAT-slutsatser m.m. har i svensk rätt genomförs genom bestämmelserna i IUF. I förordningsmotiven till IUF utvecklas begreppet huvudverksamhet, varvid bland annat följande anges (se Fm 2013:1 s. 20-21): Med huvudverksamhet avses den huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning. Begreppet används för att underlätta genomförandet av industriutsläppsdirektivet, särskilt artikel 21. Begreppet har endast betydelse i fråga om verksamheter som är industriutsläppsverksamheter och syftar på en sådan verksamhet som enligt industriutsläppsdirektivet ska omfattas av tillståndsplikt. Huvudverksamheten beskrivs som den största eller mest dominerande verksamheten bland alla industriutsläppsverksamheter som bedrivs på en anläggning. Däremot behöver huvudverksamheten inte vara det som i praktiken är anläggningens ”huvudverksamhet”. Ordet huvudverksamhet i IUF har endast betydelse i fråga om verksamheter som är industriutsläppsverksamheter.

Även med beaktande av förordningsmotiven är dock begreppet huvudverksamhet öppet för ett betydande mått av tolkning. Begreppet ska då tolkas i ljuset av industriutsläppsdirektivets lydelse och syfte.

I industriutsläppsdirektivet används begreppet ”en anläggnings huvudsakliga verksamhet” (se artikel 21.3). Begreppet i fråga definieras inte närmare i direktivets bestämmelser eller skäl (recitals). I EU-kommissionens vägledning för hur direktivet bör implementeras redogörs dock för vilka kriterier EU-kommissionen bedömer bör beaktas vid bestämmande av vad som utgör ”en anläggnings huvudsakliga verksamhet”. Det inbegriper (i) syftet med de verksamheter som bedrivs på anläggningen och vilka produkter som produceras i verksamheterna, (ii) miljöpåverkan från dessa verksamheter, (iii) vad som anges i BAT-slutsatserna och (iv) skälen till industriutsläppsdirektivet och de allmänna principer som avgör verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter, inkluderande undvikande av betydande förorening. Bedömningen ska ske utifrån förhållandena i varje enskilt fall. (Se EU-kommissionens vägledning, Answers given by DG environment on the Implementation of the industrial emissions directive – chapter 2, version of 18 January 2019, s. 4.) Även om

EU-kommissionens vägledning inte är rättsligt bindande anser Mark- och miljööverdomstolen att den kan ge ledning för att i det enskilda fallet bedöma vad som utgör en anläggnings huvudverksamhet.

Industriutsläppsverksamheternas omfattning

Vid en anläggning där det bedrivs flera industriutsläppsverksamheter krävs en jämförelse av dessa för att bedöma vilken som utgör huvudverksamhet. En fråga är om denna jämförelse bör utgå från tillståndsgiven mängd eller kapacitet eller från verksamhetens faktiska omfattning.

Naturvårdsverket har uttryckt att bedömningen bör utgå från tillståndet och har motiverat detta med att då kan den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten inte variera från år till år. Enligt Naturvårdsverket bör den situationen då en deponeringsverksamhet börjar närma sig slutet och den faktiska omfattningen av andra verksamheter blivit större inte klassas på något annat sätt. (Se Naturvårdsverkets vägledning om BAT-slutsatser för avfallsbehandling, s. 21.)

Mark- och miljööverdomstolen anser, i likhet med Naturvårdsverket, att jämförelsen som utgångspunkt bör utgå från tillståndsgiven mängd eller kapacitet hänförligt till respektive industriutsläppsverksamhet på anläggningen. Det går på det sättet att göra antaganden om den miljöpåverkan som en industriutsläppsverksamhet av aktuell omfattning typiskt sett kan antas medföra. Tillståndsgiven mängd eller kapacitet kan också utgöra underlag för bedömning av vad som utgör syftet med verksamheterna. Det förhållandet att tillståndet inte utnyttjas fullt ut utgör inte skäl att frångå det nu anförda.

När det gäller deponier som omfattas av verksamhetskod i MPF som slutar på -i bör det beaktas att en sådan deponi som har en godkänd sluttäckning inte i sig är tillståndspliktig enligt 29 kap. MPF. För dessa deponier gäller i stället anmälningsplikt (se 29 kap. 26 § MPF). Det tillstånd som har reglerat en deponis driftfas kan återkallas eller upphävas när deponin har en godkänd sluttäckning (se 24 kap. 13 § första stycket miljöbalken). Definitionen av en industriutsläppsverksamhet i 1 kap. 2 § IUF tyder på,

enligt sin ordalydelse, att den verksamhet som har tillstånd till deponering betraktas som en industriutsläppsverksamhet så länge som tillståndet inte återkallas eller upphävs. Vid bedömningen av vad som ska anses utgöra en anläggnings huvudsakliga industriutsläppsverksamhet framstår det dock inte som förenligt med direktivet att beakta en deponi som är avslutad och därmed enligt direktivet inte är en industriutsläppsverksamhet. Vid den jämförelse som ska göras mellan flera industriutsläppsverksamheter för att avgöra vilken av dem som utgör huvudverksamhet bör därför inte deponier med godkänd sluttäckning beaktas oavsett att inte tillståndet för deponin har återkallats eller upphävts.

Utgångspunkter för jämförelsen såvitt avser syftet

Ett av kriterierna för att bedöma vilken verksamhet som är huvudverksamhet är vad som är syftet med verksamheten. För verksamheter som producerar en viss produkt finns det ofta ett tydligt huvudsyfte. Behandling av avfall och deponering av avfall kan dock bedrivas som separata verksamheter med separata syften och de är inte beroende av varandra på ett sätt som gör att det generellt går att avgöra vad som är huvudsyftet när de är samlokaliserade.

Utgångspunkter vid bedömning av miljöpåverkan från deponier och avfallsbehandling

Särskilt när miljöpåverkan ska bedömas uppkommer frågan om jämförelsen mellan tillståndsgiven mängd eller kapacitet kan göras exempelvis ton mot ton, eller om denna jämförelse bör utföras på något annat sätt.

För att bedöma vissa typer av miljöpåverkan från avfallsbehandling respektive deponier, såsom störningar och utsläpp från transporter, kan en jämförelse som görs utifrån mängd vara relevant. För andra typer av miljöpåverkan kan en sådan jämförelse dock bli missvisande. I fråga om buller och damning är påverkan från avfall som behandlas, exempelvis genom flisning eller fragmentering, sannolikt större än från motsvarande mängd avfall som deponeras. Miljöpåverkan i form av läckage till vatten och utsläpp till luft beror både på avfallsflödena i de olika delverksamheterna och hur länge avfallet blir kvar i verksamheten. I det fallet får därmed även den totala mängden

avfall som har deponerats, eller som enligt tillståndet får deponeras inom anläggningen, betydelse.

Vid bedömning av miljöpåverkan bör även hänsyn tas till att äldre deponier som inte har sluttäckts generellt kan förväntas medföra större miljöpåverkan än nyare, dels för att de ofta saknar de skyddsbarriärer som en deponi utformad enligt kraven i deponeringsförordningen ska ha, dels för att de ofta innehåller större mängder organiskt nedbrytbart avfall, som bidrar till utsläpp av deponigas till luft och bland annat näringsämnen till vatten. På grund av den skillnaden kan avgränsningen av när en deponi eller deponidel ingår i en industriutsläppsverksamhet få stor betydelse för bedömningen av industriutsläppsverksamhetens miljöpåverkan. Det betyder dock inte att utsläpp från nyare deponier saknar betydelse.

Vid jämförelsen av miljöpåverkan mellan deponier och avfallsbehandling tillkommer att det för deponier kan vara svårt att hitta och framför allt åtgärda brister i konstruktionen av deponin och att bedöma utsläpp som sker mer diffust till grundvatten eller luft. Risken för oönskad påverkan som är svår att åtgärda är därmed generellt större för deponier än för behandling av avfall. Även denna risk behöver tas med i bedömningen av miljöpåverkan från deponier.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen finns det sammanfattningsvis skäl att anta att den samlade miljöpåverkan från en viss mängd avfall som deponeras generellt sett är större än den från motsvarande mängd avfall som behandlas på sätt som faller inom verksamhetskod 90.406-i.

När det finns utredningar som gör det möjligt att bedöma den faktiska miljöpåverkan i form av utsläpp m.m. från respektive tillståndsgiven industriutsläppsverksamhet bör även detta beaktas vid jämförelsen. En anläggnings utförande kan dock hindra en sådan jämförelse hänförlig till respektive verksamhetsdel. Underlaget kan också vara sådant att det inte medger en tillräckligt säker bedömning av faktisk miljöpåverkan. När de faktiskt hanterade avfallsmängderna är mycket lägre jämfört med givet tillstånd, vilket är fallet för den nu aktuella verksamheten vad gäller deponering, är det inte heller säkert att det utifrån sådana undersökningar går att dra tillförlitliga slutsatser

av miljöpåverkan vid fullt utnyttjat tillstånd som, enligt vad som anförts ovan, ska ligga till grund för bedömningen.

Sammanfattning

Mark- och miljööverdomstolens ställningstaganden ovan innebär sammanfattningsvis följande. Vid avgörande av vilken industriutsläppsverksamhet som utgör huvudverksamhet på en anläggning kan ledning hämtas från EU-kommissionens vägledning för hur industriutsläppsdirektivet bör implementeras. Av betydelse för bedömningen, utifrån de kriterier som EU-kommissionen uppställt, är bland annat syftet med verksamheten och dess miljöpåverkan. Bedömningen ska ske utifrån förhållandena i varje enskilt fall. Som utgångspunkt bör jämförelsen utgå från tillståndsgiven mängd eller kapacitet hänförlig till respektive industriutsläppsverksamhet. Vid samlokalisering av behandling av avfall och deponering av avfall bör en deponi med en godkänd sluttäckning inte ingå vid bedömningen av vilken industriutsläppsverksamhet som utgör huvudverksamhet.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning i detta fall

Den aktuella verksamheten har som syfte att både behandla och deponera avfall. I samband med tillståndsprövningen angav bolaget att verksamheten historiskt sett dominerats av deponering, men att den huvudsakliga verksamheten numera utgörs av sortering, flisning av trä, mekanisk behandling och kompostering av organiskt material, mellanlagring av återvinningsmaterial och liknande återvinningsinsatser. Bara en mindre del av dessa återvinningsinsatser ingår i industriutsläppsverksamheten behandling av icke-farligt avfall. Det är därför inte självklart att bolagets ställningstagande ska gälla även när enbart industriutsläppsverksamheter ska jämföras, men det ger ändå ett visst stöd för att behandling av avfall kan vara huvudverksamhet.

När det gäller industriutsläppsverksamheternas miljöpåverkan gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning. Vid den nu aktuella anläggningen uppgår den tillåtna mängden avfall som får deponeras (och för vilken verksamhetskoden

90.300-i gäller) till 20 000 ton per år. Den mängd icke-farligt avfall som får återvinnas eller både återvinnas och bortskaffas (och för vilken verksamhetskod 90.406-i gäller) uppgår till 70 000 ton per år. Av tillståndet framgår också att de deponidelar som är i drift rymmer totalt 300 000 m³ och att alla äldre deponier och deponidelar var avslutade vid tiden för tillståndsprövningen. Utsläpp till luft sker från transporter, arbetsmaskiner, genom utsläpp av deponigas och vid behandling av framför allt organiskt avfall. Det går inte att avgöra hur de totala luftutsläppen fördelas mellan verksamheterna. Miljöpåverkan i form av buller, damning, nedskräpning och lukt kan dock antas vara störst från den verksamhet för vilken verksamhetskod 90.406-i gäller. Spridningen av föroreningar till yt- och grundvatten från deponeringsverksamheten kan samtidigt antas vara relativt begränsad med hänsyn till tillåten mängd som får tas emot samt vad som redovisas i tillståndet, bland annat med hänsyn till storleken på det deponeringsområde som vid varje tidpunkt är öppet. Alla äldre deponier var avslutade vid tiden för tillståndsprövningen och de ska därför inte beaktas vid avgörandet av vilken verksamhet som är huvudverksamhet. Utifrån de tillståndsgivna mängderna hänförliga till respektive verksamhet, samt vad som i övrigt framgår av tillståndet, bedömer Mark- och miljööverdomstolen att den miljöpåverkan som kan antas från verksamheten under verksamhetskod 90.406-i (återvinning eller bortskaffning) är större än den som kan antas från verksamheten under verksamhetskod 90.300-i (deponering).

Vid en sammantagen bedömning finner Mark- och miljööverdomstolen att anläggningens huvudverksamhet utgörs av den verksamhet som omfattas av verksamhetskod 90.406-i, varför länsstyrelsen haft fog för att förelägga bolaget att komplettera miljörapporten. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Mikael Hagelroth och Åsa Hanna, referent, samt tekniska rådet Torbjörn Johansson.

Föredragande har varit Henrik Jansson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-04-05
meddelad i
Växjö

Mål nr M 6500-22

PARTER

Klagande

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag
Box 94
241 22 Eslöv

Ombud: B.H.

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 23 november 2022 i ärende nr 555-10969-2022, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om komplettering av miljörapport för verksamhetsår 2021 avseende fastigheterna Hassle 32:11 och Hassle 1:4 i Eslövs kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar länsstyrelsens beslut endast på så sätt att tidpunkten för fullgörande av föreläggandet bestäms till tre månader efter det att föreläggandet vunnit laga kraft.

BAKGRUND

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag, 556214-7800, (nedan benämnd MERAB) bedriver verksamheten vid Rönneholms avfallsanläggning på fastigheterna Hassle 32:11 och Hassle 1:4 i Eslövs kommun. För verksamheten gäller tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken meddelat den 19 mars 2010 av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Skåne län. MERAB får enligt tillståndet sortera, fragmentera, biologiskt behandla och mellanlagra avfall till en sammanlagd årlig mängd av 340 000 ton, mellanlagra 2 000 ton farligt avfall samt deponera 20 0000 ton icke farligt avfall (inklusive asbesthaltigt material).

Länsstyrelsen i Skåne län (nedan länsstyrelsen) förelade i beslut den 23 november 2022 MERAB, i egenskap av verksamhetsutövare vid Rönneholms avfallsanläggning på fastigheterna Hassle 32:11 och Hassle 1:4 i Eslövs kommun, att senast den 31 december 2022 komplettera miljörapporten för 2021 med en redogörelse för hur bolaget uppfyller de BAT-slutsatser för avfallsbehandling enligt kommissionens genomförandebeslut 2018/1147 som gäller för verksamheten vid Rönneholms avfallsanläggning. MERAB ska då utgå ifrån att huvudsaklig industriutsläppsverksamhet är ”Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande (90.406-i)”. Redogörelsen bör enligt föreläggandet lämnas in i den mall för ändamålet (Mall BAT-slutsats år 1-3) som finns i SMP (Svenska Miljörapporteringsportalen). Dokumentet ska laddas upp i SMP.

MERAB har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

MERAB har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva det överklagade föreläggandet.

MERAB har som grund för överklagandet anfört huvudsakligen följande.

Vid Rönneholms avfallsanläggning inom fastigheterna Eslöv Hassle 32 :11 m.fl. har sedan 1940-talet bedrivits avfallsdeponering. Verksamheten omfattar numera hantering av avfall från kommunerna Eslöv, Höör och Hörby. Nu gällande tillstånd

enligt miljöbalken meddelades av länsstyrelsen i Skåne län, miljöprövningsdelegationen, den 19 mars 2010 i ärende med dnr. 551-68607-07.

Redan av den ansökan som ligger till grund för bolagets nu gällande miljötillstånd framgår att verksamheten historiskt sett dominerats av deponering av avfall.

Inom verksamhetsområdet totala yta om ca 33 ha finns ett flertal återvinningsverksamheter samt tre deponier, varav en är aktiv och de båda övriga avslutade och sluttäckta. Deponierna har sammanlagt en deponerad volym om ca 680 000 ton.

Deponierna upptar ett område om ca 12 ha. Övriga ytor där återvinningsverksamhet bedrivs inom anläggningen upptar omkring ca 6 ha. Andra ytor inom verksamhetsområdet används för lakvattenhantering eller är ytor som inte direkt nyttjas för verksamheten vid anläggningen.

Sammanfattningsvis upptar befintliga och tillståndsgivna deponier och därtill hörande infrastruktur omkring dubbelt så mycket ytor som övrig verksamhet.

Verksamhetens samlade miljöeffekter regleras på för svenskt vidkommande sedvanligt sätt genom för verksamhetens helhet gällande villkor.

Gällande rätt

Den 10 augusti 2018 antog EU-kommissionen BAT-slutsatser för avfallsbehandling, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75EU. BAT-slutsatserna gäller dock uttryckligen inte för deponier, vilka i stället omfattas av kraven i rådets direktiv 1993/31EG om deponering av avfall. Kraven i deponeringsdirektivet har införlivats i svensk rätt genom bestämmelser i bl.a. miljöbalken och i förordningen (2001:512) om deponering av avfall. Ett av de mer betydande skälen till att deponier inte omfattas av BAT-slutsatserna, utöver att deras skyddsnivå redan harmoniserats inom EU genom deponeringsdirektivet, är att deponier inte ingick i de referensanläggningar som legat till grund för

bestämmandet av vad som är BAT för avfallsbehandlingsanläggningar. BAT-slutsatserna, som avses spegla vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt, saknar följaktligen helt underlag från deponier.

Såvitt avser BAT-slutsatser och den årliga miljörapporteringen gäller, enligt 5 b § tredje punkterna a-b Naturvårdsverkets föreskrifter (2016:8) om miljörapport, NFS, att verksamhetsutövaren, i miljörapporten för verksamhetsåret efter det att slutsatser om bästa tillgängliga teknik för huvudverksamheten har offentliggjorts, för varje slutsats som är tillämplig på verksamheten ska redovisa en bedömning av hur verksamheten uppfyller den. Om verksamheten inte bedöms uppfylla en sådan enskild slutsats om bästa tillgängliga teknik ska även redovisas vilka åtgärder som planeras för att uppfylla den, samt en bedömning av om åtgärderna antas medföra krav på tillståndsprovning eller anmälan. Även planerade ansökningar om alternativvärden respektive dispenser från begränsningsvärden ska redovisas. För därpå följande års miljörapporter finns fler tillkommande krav i 5 b § c-d NFS.

Avgörande för om och när eventuell redovisning av de tillkommande uppgifterna ska ske är således vilken verksamhet som utgör s.k. huvudverksamhet.

Med huvudverksamhet avses den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten som bedrivs på en anläggning (1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen). I förarbetena anförs beträffande begreppet endast att huvudverksamhet är den ”största” eller ”mest dominerande verksamheten” bland alla industriutsläppsverksamheter som förekommer vid en anläggning (FM 2013:1, s. 20). Vad som är huvud- respektive sidoverksamhet varierar därmed från anläggning till anläggning och beror av verksamheternas inbördes förhållanden.

Begreppet huvudverksamhet saknar direkt motsvarighet i industriutsläppsdirektivet. Emellertid har EU-kommissionen i förhållande till direktivets närliggande begrepp ”main activity” uttalat att det vanligen finns flera miljötillstånd i de fall som olika industriutsläppsverksamheter samtidigt bedrivs vid en viss anläggning och att de

tillstånden i så fall också vanligen genomgår frekventa och rutinmässiga uppdateringar.

Emellertid gäller som bekant enligt miljöbalken, och tvärt emot från vad Kommissionen anfört om de generella europeiska förhållandena, i Sverige i stället krav på samlad prövning av en anläggnings samtliga verksamheter resulterande i ett miljötillstånd med föreskrivande av gemensamma villkor. Vidare gäller för svenskt vidkommande att miljötillstånd endast undantagsvis är tidsbegränsade och föremål för frekventa och rutinmässiga uppdateringar. Direktivets utgångspunkt är följaktligen den motsatta i förhållande till den som gäller enligt svensk rätt.

För det fall det föreligger ”väldigt komplexa installationer”, alltså situationer där flera industriutsläppsverksamheter bedrivs med stöd av ett tillstånd, ska enligt EU-kommissionen följande läggas till grund för bedömningen av vad som är ”main activity”.

- Syftet med produkterna som produceras av samt aktiviteterna som utförs vid anläggningen;
- Miljöeffekterna från anläggningen;
- Industriutsläppsdirektivets skäl och generella principer som avgör verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter, inkluderande undvikande av betydande förorening; samt
- Tillämpningsområdet och innehållet av varje beslut om BAT-slutsatser.

Det ska noteras att EU-kommissionen inte angett någon inbördes rangordning av ovanstående omständigheter.

Om en bedömning enligt ovan ger vid handen att flera BAT-slutsatser är tillämpliga för en viss anläggning är EU-kommissionens uppfattning att BAT-slutsatserna endast ska bli tillämpliga i förhållande till den verksamhet som de avser. Som en följd av miljöbalkens krav på samlad prövning – och därav följande gemensamma behandlings- och reningsanläggningar vid de svenska anläggningarna – är det dock

omöjligt att separera bedömningen av förenlighet med BAT-slutsatserna på det sätt som EU-kommissionen förutsatt.

Felaktigheter i Länsstyrelsens beslut

Den eventuella tillämpligheten av BAT-slutsatser för verksamheterna vid anläggningen beror på vilken verksamhet vid anläggningen som utgör huvudverksamhet enligt industriutsläppsförordningen (2013:250).

Som ovan redovisats följer av de svenska förarbetena att huvudverksamhet är den ”största” eller ”mest dominerande verksamheten” bland alla industriutsläppsverksamheter vid en anläggning. Det finns inte stöd i vare sig de svenska förarbetena eller i EU-kommissionens vägledning för att tillståndsgiven mängd skulle vara avgörande, vilket länsstyrelsen tydligen anser. Oaktat detta kan det mot bakgrund av vad som inledningsvis redovisats konstateras att stora mängder avfall under lång tid har deponerats vid anläggningen och att gällande tillstånd även medger att deponering sker.

Inom anläggningen ger deponierna sedan lång tid tillbaka upphov till de mest omfattande och bestående miljöeffekterna, framför allt i form av utsläpp till vatten. Hanteringen av vattnet från deponierna, liksom vattenutsläppen från dessa, kommer att pågå under många decennier. Deponering har förekommit vid anläggningen under nära 60 år. Totalt har hittills ca 680 000 ton avfall deponerats inom anläggningen. Deponierna och deras vattenhanteringssystem upptar ca 16 ha medan övrig verksamhet vid anläggningarna sammanlagt upptar ca 6 ha.

Oavsett vilken omständighet som läggs till grund för vilken verksamhet som är den mest omfattande (t.ex. tid, mängd, yta, miljöeffekter) är deponering således både den största och mest dominerande industriutsläppsverksamheten vid anläggningen.

Eftersom deponeringen är huvudverksamheten ska länsstyrelsens beslut upphävas.

Det kan dock konstatera att även en bedömning utifrån de av EU-kommissionen för ”main activity” angivna omständigheterna ger vid handen att deponeringen är huvudverksamhet vid anläggningen eftersom verksamhetens huvudsyfte är deponering, miljöeffekterna är störst från deponeringen, industriutsläppsdirektivets skäl och generella principer, vilka avgör verksamhetsutövarens grundläggande skyldigheter, aldrig varit avsedda att omfatta deponier samt att det uttryckligen av beslutet om BAT-slutsatser framgår att deponier inte ska omfattas av BAT-slutsatserna enligt kommissionens genomförandebeslut 2018/1147.

Sammanfattningsvis ska länsstyrelsens beslut upphävas. Därutöver önskar bolaget klargöra att länsstyrelsens ställningstagande, utöver kraven på miljörapportering för 2021, inom kort bör medföra betydligt mer långtgående konsekvenser för anläggningen och verksamheten vid densamma. Om länsstyrelsens uppfattning skulle anses riktig skulle BAT-slutsatserna nu gälla hela anläggningen och samtliga verksamheter vid denna, trots att BAT-slutsatserna enligt BAT-slutsatserna själva uttryckligen inte ska gälla för deponier, helt enkelt eftersom deponier inte utgjort del av det underlag som använts vid bedömmandet av vad som är BAT. Skälen till detta är att miljöbalken uppställer krav på samlad prövning av all verksamhet med gemensam verksamhetsutövare, lokalisering, teknik och miljöeffekter, medan EU-rättens och därmed BREF:ens utgångspunkt, som framgår av EU-kommissionens ställningstagande utgår från motsatsen, nämligen att separata tillstånd ska reglera individuella delar inom en viss anläggning.

Slutligen kan det konstateras att den tidsfrist som länsstyrelsen fastställt innebär att bolaget saknar möjligheter att få föreläggandets laglighet överprövat. Även det strider mot gällande rätt.

Länsstyrelsen har i yttrande anfört huvudsakligen följande.

Länsstyrelsen vidhåller det överklagade föreläggandet och yrkar att överklagandet ska avslås.

Det är inte länsstyrelsens avsikt att BAT-slutsatserna ska tillämpas på deponier. Dock är det viktigt att de tillämpas i de fall där de faktiskt gäller. Tillämpning av BAT-slutsatser för avfallsbehandling i en svensk kontext innebär, såsom påpekas i överklagandet, utmaningar. Bland annat måste gränsdragningar göras mellan olika verksamheter med deras olika miljöpåverkan, inte minst vid uppkomst av förorenade vattenströmmar som sedan blandas inom anläggningen. Länsstyrelsen är övertygad om att verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter tillsammans kan göra dessa gränsdragningar så att BAT-slutsatserna inte riskerar att underimplementeras samtidigt som de inte tillämpas på verksamheter, såsom deponering, som inte omfattas.

Överklagandet kan läsas som om MERAB menar att lakvattenhanteringssystemet helt ska hänföras till deponierna när det gäller yta och drift. Länsstyrelsen vill förtydliga att så inte är fallet utan ledningar, pumpar, dammar, reningsanläggningar och diken m.m. används även för dagvatten från övriga delar av anläggningen, inklusive vatten från återvinningsverksamheter som omfattas av BAT-slutsatser. Det är inte helt okomplicerat att enkelt dela upp ytorna mellan deponering och annan verksamhet.

All avfallsbehandling medför risk för miljöpåverkan, dock i varierande grad. För verksamhetens avfallsbehandling föreligger risk för ytvattenpåverkan, buller, luktolägenheter m.m. Risken för grundvattenpåverkan får anses vara större för deponierna än för övriga verksamheter.

Länsstyrelsen anser att den verksamhet som bedrivs enligt gällande tillstånd ska vara avgörande, inte den verksamhet som historiskt har bedrivits på platsen enligt nu upphävda tillstånd.

Länsstyrelsen ifrågasätter överklagandets hänvisning till att deponering är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten. Under rubriken motivering till beslutet i överklagat föreläggande framgår de mängder i nu gällande tillstånd för verksamheten som länsstyrelsen anser tillhör verksamhetskod 90.406-i respektive

90.330-i och 90.300-i. Överklagandet innehåller även uppgifter om att ca 680 000 ton avfall deponerats inom anläggningen sedan dess anläggande för nästa 60 år sedan. Detta kan jämföras med utdrag från de årliga miljörapporter sedan 2007 där bortskaffande av farligt avfall och återvinning av icke-farligt avfall som deponerats eller den mängd farligt avfall som genomgått återvinningsförfarande. Summeras mängden ton icke farligt avfall som genomgått ett återvinningsförfarande mellan åren 2007 – 2021 blir detta 294 526 ton.

MERAB har i bemötande av länsstyrelsens yttrande anfört huvudsakligen följande. Länsstyrelsens uppfattning om tillämpningen av BAT-slutsatserna överensstämmer inte med gällande rätt. Rätteligen gäller BAT-slutsatserna enligt författning endast för industriutsläppsverksamheter vars huvudverksamhet omfattas av BAT-slutsatser (1 kap. 8 § industriutsläppsförordningen).

MERAB har aldrig gjort gällande att lakvattenhanteringssystemet endast skulle avse deponierna. Däremot hanterar systemet mycket större och mer förorenade flöden från deponierna (lakvatten) än från andra ytor (dagvatten). Såvitt avser miljöeffekter och omfattning är alltså systemet till övervägande del avsett för vattenhantering från deponierna. För att på det sätt som länsstyrelsen menar kunna separera de olika delströmmarna så att BAT-slutsatserna gäller endast för annat vatten än det som härrör från deponierna krävs ombyggnad av lakvattensystemet.

MERAB noterar att länsstyrelsen konstaterar att det inte är ”okomplicerat” att dela upp hanteringen. MERAB instämmer och konstaterar åter att en sådan uppdelning skulle kräva omfattande, och med stor sannolikhet tillstånds- eller åtminstone anmälningspliktiga, ändringar av anläggningens utformning.

MERAB hänvisar till de i överklagandet redovisade utgångspunkterna enligt vägledningarna från EU-kommissionen och Naturvårdsverket rörande vilka omständigheter som ska läggas till grund för vad som är huvudverksamhet.

Bolaget hänvisar åter till vad som anförts i överklagandet rörande vilka omständigheter som ska vara avgörande för bedömningen av vad som är huvudverksamhet. Bolaget konstaterar att de deponerade mängderna såväl historiskt som nu och i framtiden kommer att medföra störst miljöeffekter, bl.a. eftersom de återvunna avfallen inte kvarblir på anläggningen efter återvinningen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut. Därtill kan följande tilläggas.

Industriutsläppsverksamheter ska följa de BAT-slutsatser som gäller för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten vid anläggningen senast den dag som inträffar fyra år efter slutsatsernas offentliggörande. Om verksamhetsutövaren, utöver den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten, bedriver en sidoverksamhet som omfattas av beslutade BAT-slutsatser blir inte BAT-slutsatserna för sidoverksamheten gällande förrän fyra år efter det att BAT-slutsatser för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten beslutades (1 kap. 8 och 10 §§ industriutsläppsförordningen, 2013:250).

En miljörapport för industriutsläppsverksamheter ska bland annat innehålla uppgift om vilka BAT-referensdokument verksamheten omfattas av. För verksamhetsåret efter det att BAT-slutsatser för huvudverksamheten har offentliggjorts ska, för varje slutsats som är tillämplig på verksamheten, redovisas en bedömning av hur verksamheten uppfyller den. Om verksamheten bedöms inte uppfylla en sådan slutsats ska det redovisas vilka åtgärder som planeras för att uppfylla den (5 b § Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport, NFS 2016:8).

MERAB har i sin miljörapport för 2021 för Rönneholms avfallsanläggning uppgett att den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten är deponering (verksamhetskod 90.300-i), för vilken BAT-slutsatser saknas. Länsstyrelsen har däremot bedömt att det är andra verksamheter med återvinning och bortskaffande (verksamhetskod 90.406-i) som är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten vid anläggningen.

Länsstyrelsen har därför förelagt MERAB att komplettera miljörapporten för 2021 med en redogörelse för hur bolaget uppfyller de BAT-slutsatser för avfallsbehandling enligt kommissionens genomförandebeslut 2018/1147 som gäller för verksamheten vid Rönneholms avfallsanläggning. Bolaget ska enligt föreläggandet utgå från att huvudsaklig industriutsläppsverksamhet är ”Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande (verksamhetskod 90.406-i).

För att bedöma om länsstyrelsens föreläggande är befogat behöver ställning tas till vilka uppgifter miljörapporten ska innehålla. För att bedöma det måste ställning tas till vilken av bolagets verksamheter som ska betraktas som huvudsaklig industriutsläppsverksamhet vid anläggningen enligt industriutsläppsförordningen, (jfr. mark- och miljööverdomstolens dom 2022-05-11 mål M 4389-21).

Av 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) framgår att med huvudverksamhet avses den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten som bedrivs på en anläggning. Med sidoverksamhet avses en industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning men som inte är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten på anläggningen. Av förordningsmotiven (Fm 2013:1, s. 20-21) framgår att den verksamhet som är den största eller mest dominerande verksamheten bland alla industriutsläppsverksamheter som bedrivs på anläggningen är huvudverksamhet i förordningens mening.

I EU-kommissionens vägledning om industriutsläppsdirektivet 2010/75/EU anges under rubriken IED II.4 följande kriterier för bedömning av vad som utgör den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten:

- Det huvudsakliga syftet med de produkter som tillverkas eller de processer som bedrivs.
- Miljöpåverkan av de verksamheter som bedrivs.
- Vad som anges i BAT-slutsatserna.

EU-kommissionens kriterier och vad som anges i förordningsmotiven, d.v.s. bedömning av den största eller mest dominerande av flera bedrivna

industriutsläppsverksamheter, kan enligt Naturvårdsverket användas för att bestämma den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten (se Naturvårdsverkets vägledning om industriutsläppsbestämmelser IED 2022-05-27, s. 31).

I Naturvårdsverkets Vägledning om BAT-slutsatser för avfallsbehandling, 2022-06-28 sid 21, anges bl.a. följande under rubriken ”Huvudsaklig industriutsläppsverksamhet”. Jämförelsen bör göras mellan varje verksamhetskod i miljöprövningsförordningen som slutar på -i. Klassningen utgår från tillståndsgiven mängd/kapacitet och inte från verksamhetens faktiska omfattning. Vilken verksamhet som bedöms vara huvudsaklig industriutsläppsverksamhet kan därmed inte variera från år till år.

MERAB har i målet redovisat ett antal omständigheter som enligt bolaget talar för att deponiverksamheten utgör den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten, bl.a. att de befintliga och tillståndsgivna deponierna och därtill hörande infrastruktur upptar omkring dubbelt så stora ytor som övrig verksamhet, att deponierna sedan lång tid ger upphov till de mest omfattande och bestående miljöeffekterna, främst i form av utsläpp till vatten, att lakvattensystemet hanterar mycket större och mer förorenade flöden från deponierna (lakvatten) än från andra ytor (dagvatten).

Mark- och miljödomstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen konstaterar att det saknas tillräckligt underlag för en jämförelse mellan de olika verksamhetsdelarnas miljöpåverkan. Avseende hanteringen av förorenat vatten är det inte ens möjligt att särskilja miljöpåverkan från de olika verksamhetsdelarna. Domstolen delar därför länsstyrelsens bedömning att frågan om vilken av bolagets verksamheter som ska bedömas utgöra huvudverksamhet ska bestämmas med ledning av den mängd avfall som årligen får hanteras inom respektive verksamhet och vad som kan antas om miljöpåverkan från dessa.

Som framgår av länsstyrelsens beslut medger bolagets miljötillstånd en betydligt större mängd icke farligt avfall för behandling per år än vad tillståndet medger

avseende deponering av icke farligt avfall per år. Den totala mängden avfall som kan hanteras inom verksamhetskoden 90.406-i är betydligt mer omfattande än deponeringsverksamheten. Mot bakgrund härav bedömer mark- och miljödomstolen att risken för påverkan på människors hälsa och miljön är större i återvinningsverksamheten än i deponiverksamheten. Mark- och miljödomstolen gör därför bedömningen att bolagets huvudsakliga verksamhet utgörs av återvinningsverksamheten (verksamhetskod 90.406-i). Vad bolaget anfört föranleder inte domstolen att göra någon annan bedömning. Det innebär att länsstyrelsens föreläggande varit befogat och att bolaget haft en skyldighet att i miljörapporten redovisa de uppgifter som anges i föreläggandet.

Tiden då föreläggandes ska vara uppfyllt har av länsstyrelsen bestämts till den 31 december 2022. Då nyssnämnda datum passerat bör tiden ändras på sätt som framgår av domslutet. Överklagandet bör i övrigt avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 26 april 2023.

Bengt Johansson

Emma Sjögren

I domstolens avgörande har deltagit f.d. rådmannen Bengt Johansson, ordförande, och tekniska rådet Emma Sjögren.